

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Geleneksel Oyunlara Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Miyase KARAKAYA^a Bengü TÜRKÖĞLU^b

Öz

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Çalışma grubu, Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde eğitimine devam eden ve araştırmaya gönüllü katılan 20 okul öncesi öğretmen adayından oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde, "betimsel analiz" yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlar ile ilgili bilgi sahibi oldukları, geleneksel oyunlara yönelik görüşlerinin olumlu olduğu, geleneksel oyunlar konusunda kendilerini yeterli buldukları, ilgili ve istekli oldukları ve bu durum üzerinde üniversite eğitimlerinde almış oldukları geleneksel çocuk oyunları dersinin etkili olduğu söylenebilir. Araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşlerinin detaylı bir şekilde incelenmesi açısından literatüre katkı sağlamıştır. Öğretmen adaylarının en çok tercih ettiği geleneksel oyun, "yakartop" oyunudur ve öğretmen adaylarının görüşlerine göre bu oyun psikomotor gelişimi desteklemektedir. Öğretmen adayları en fazla psikomotor gelişimi destekleyen geleneksel oyunları, en az sosyal-duygusal gelişimi destekleyen oyunları tercih etmişlerdir. Öğretmen adayları, geleneksel oyunlardan "yağ satarım" oyununun çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarına göre, geleneksel oyunlarla çocuklara kazandırılması amaçlanan hedeflerin başında gelişim alanlarının desteklenmesi gelmektedir ve geleneksel oyunların daha etkili kullanılabilmesi için açık alanların aktif kullanılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Geleneksel Oyun, Erken Çocukluk, Nitel Araştırma, Çocuk

^a **Yazar:** Yüksek lisans öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye. E-mail:

miyaseocak2@gmail.com ORCID: 0009-0005-7218-3867

^b **Sorumlu Yazar:** Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Konya, Türkiye.

E-mail: turkoglubengu@gmail.com ORCID: 0000-0001-6347-691X

Atıf: Karakaya, M., & Türkoğlu, B. (2024). Okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Istanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 6(1), 31-52. 10.46423/izujed.1385901

Analyzing the Opinions of Pre-Service Preschool Teachers about Traditional Games

Abstract

This study aims to examine the opinions of pre-service preschool teachers about traditional games. The study group consisted of 20 pre-service preschool teachers who continued their education at Necmettin Erbakan University and participated in the study voluntarily. A semi-structured interview form developed by the researcher and comprising open-ended questions was used as a data collection tool. In the data analysis, the “descriptive analysis” method was employed. As a result of the study, it can be concluded that pre-service preschool teachers are knowledgeable about traditional games, their opinions about traditional games are positive, they find themselves competent in traditional games, they are interested and willing, and the traditional children's games course they took during their university education is effective on this situation. The traditional game most preferred by pre-service teachers is “dodgeball,” and according to the opinions of pre-service teachers, this game supports psychomotor development. Pre-service teachers preferred traditional games that support psychomotor development the most and games that support social-emotional development the least. Pre-service teachers stated that the traditional game “duck, duck, goose” supports all developmental domains of children. According to pre-service teachers’ opinions, the primary goal of traditional games is to support children's developmental domains, and open spaces should be used actively in order to use traditional games more effectively.

Keywords: Game, Traditional Game, Preschool Period, Qualitative Research, Child

Extended Abstract

Introduction

Games played in early childhood ensure that the information provided to the child becomes more permanent and entertaining. The child's most powerful way of learning is through games. Traditional children's games are one of the means of transferring existing culture and values to future generations. Education based on cultural values helps the child internalize traditions and customs. Game and culture are two concepts that develop in parallel. Traditional games help teach children abstract concepts such as culture by concretizing them and making them entertaining (Bozan, 2014; Şimşek, 2021). Traditional games are indispensable building blocks of preschool education. Teachers have an important place in children's love for games and their voluntary participation (Özyürek et al., 2018). Therefore, the opinions of pre-service teachers, who are the teachers of the future, about the game are very important since they will affect their attitudes in their teaching experiences. In this respect, it was aimed to obtain in-depth information on the subject by taking the opinions of pre-service preschool teachers about traditional games.

Method

The present research, which was conducted to determine the opinions of pre-service preschool teachers about traditional games, is a qualitative study. The case study design, one of the qualitative research models, was used in the study. Case study is an approach that provides an in-depth understanding of a real-life event or phenomenon from different perspectives (Crowe et al., 2011). In the study, in accordance with the criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods in line with the qualitative research tradition, 20 pre-service preschool teachers who continued their education at Necmettin Erbakan University and participated in the study voluntarily were selected as the study group. In this study, it was determined as a criterion that pre-service teachers were students at Necmettin Erbakan University Department of Preschool Education and that they had taken the traditional children's games course during their university education. A semi-structured interview form consisting of open-ended questions suitable for qualitative research was used as a data collection tool in the study. The descriptive analysis method was employed to analyze the data obtained from the study. The findings obtained from the study were examined, and as a result of this examination, a framework was created from the research questions in the interview form. According to the aforesaid framework, the themes under which the data were to be organized were determined. Afterward, the pre-service teachers' opinions were presented with direct quotes.

Findings and Discussion

Traditional games are activities that ensure the continuity of the cultural structure, transfer cultural elements to future generations while entertaining people, and complete the child's development and education (Sümbüllü and Altınışık, 2016). As a result of the study, it was found that pre-service teachers were knowledgeable about the definition of traditional games. It is thought that this level of knowledge is related to the traditional children's games course that pre-service teachers took at the university. Some pre-service teachers defined traditional games as supporting all developmental domains of the child, others as

transferring cultural elements to future generations, and others as activities that the child enjoys.

In the study, the words that traditional games evoked in pre-service teachers were determined as enjoyment, children's games, peer relationships, open spaces, culture, developmental domains, movement, and education. It can be said that the words that they evoked in pre-service teachers generally include the expressions that pre-service teachers use when describing traditional games. Studies show that children enjoy playing outside a lot, they can move and release their energy easily, they can express themselves very easily, and they can improve their skills in all developmental domains, especially skills such as cooperation and collaboration, owing to traditional games, which are the most appropriate way to transfer knowledge and culture (Hedges et al., 2011; Yang and Li, 2020; Yatmaz, 2021).

In the study, all pre-service teachers stated that traditional games support psychomotor development. Regarding traditional games that support children developmentally and the developmental domain they support, the most preferred traditional game by pre-service teachers is the "dodgeball" game, and they stated that this game supports psychomotor development. Pre-service teachers preferred traditional games that support psychomotor development the most and games that support social-emotional development the least. Pre-service teachers indicated that the traditional game "duck, duck, goose" supports cognitive, psychomotor, language and social-emotional development. Studies have revealed that traditional games have improving and supportive features for all developmental domains of children (cognitive, psychomotor, language, and social-emotional) (Budak, 2016; Celayir, 2015; Erol et al., 2022; Gelişli and Yazıcı, 2015; Özden Gürbüz, 2016; Vlachopoulos and Makri, 2017).

All of the pre-service teachers in the study reported that the traditional games course they took during their university education positively affected their perspective on traditional games. In their study, Turan et al. (2020) concluded that traditional games should be used at all levels of education. Hence it can be said that the fact that pre-service teachers take courses on traditional games that support children's development and transfer knowledge and culture during their university education is a prerequisite for them to create content-rich environments for their students to learn by doing and living in their teaching lives.

According to pre-service teachers' opinions, the primary goal of traditional games is to support children's developmental domains. Traditional children's games can be used as a rich teaching tool to support holistic child development (Madondo and Tsikira, 2021).

In the study, pre-service teachers indicated that open spaces should be used actively to use traditional games more effectively. According to the study by Bağcı (2022), it was revealed that active games support all developmental domains of children. Traditional games strengthen children's physical health, improve children's perspectives on the environment, contribute to peer relationships, teach respect, and instill values such as collaboration and unity. Therefore, appropriate environments should be provided in cities and schools to ensure the active use of traditional games.

Conclusion and Suggestions

As a result of the study, it was determined that pre-service preschool teachers were knowledgeable about traditional games, their opinions about traditional games were positive, they found themselves competent in traditional games, they were interested and willing, and the traditional children's games course they took during their university education was effective on this situation, the most preferred traditional game by pre-service teachers was the "dodgeball" game and according to their opinions it supported psychomotor development, pre-service teachers preferred traditional games that supported psychomotor development the most and games that supported social-emotional development the least, the game "duck, duck, goose," one of the traditional games, supported all developmental domains of children, the primary goal of traditional games was to support children's developmental domains, and open spaces should be used actively to use traditional games more effectively.

The following suggestions can be made in the context of the research findings:

- Since the study group of the present research consisted of pre-service teachers who were students at Necmettin Erbakan University Department of Preschool Education and had taken the traditional children's games course, the opinions of a limited group about traditional games were evaluated. Therefore, similar studies can be conducted with study groups who have different qualities.
- It can be suggested that prospective teachers studying at universities should take compulsory or elective courses on traditional games and that these courses should be practice-oriented.
- Traditional games can be given more space in educational environments, not only in game activities but also in other types of activities, to enrich learning and especially to transfer culture.
- Teachers can use traditional games to support different developmental domains in classroom learning.
- In-service training can be provided to increase teachers' awareness for the more widespread use of traditional games.
- Families can be made aware of the importance of traditional games in helping their children have fun, in transferring traditions and customs to future generations, and in the child's development, and these games can be given more place in the home environment.
- Local governments can provide support in increasing open spaces where children can play.
- Public service announcements can be prepared through mass media to explain the positive effects of traditional games on child development.

Oyun ile ilgili eski çağlardan beri birçok tanımlamalar ortaya atılmıştır. Tüm bu ortaya atılan tanımlamaların ortak noktası ise oyunun çocuğun en önemli işi olduğudur (Uskan Burgaz ve Bozkuş, 2019). Oyun, bireylerin keyif almasını ve hoşça vakit geçirmesine yarayan bir aktivite olmasının yanı sıra psikomotor, bilişsel, dil ve sosyal gelişimini de olumlu yönde etkilemektedir (Başal, 2010). Erken çocukluk döneminde çocuklar oyunlar yardımıyla kuralları öğrenir, dil gelişimleri desteklenir ve sosyalleşirler (Koyuncu ve Bulut, 2022). Oyun, insanlığın tüm dönemlerinde var olmasına rağmen tek bir tanımı yapılamamaktadır (Aytaş ve Uysal, 2017).

Oyun çocuğun yaratıcılığını kullanabildiği, kabiliyetlerini fark edebildiği, kendisini anlatabildiği ve gelişimsel özellikleri bakımından çevresindeki kişilere ipuçları verebildiği bir araçtır (Erbil Kaya vd., 2017). Oyun; psikomotor ve zihinsel becerileri, sezgisel yetkinliği geliştiren; kendine mahsus kuralları ve süresi olan çocuğun isteyerek katıldığı keyif veren etkinliklerdir (Sapsağlam, 2018). Önceden belirlenmiş kuralları ve süreci olan, çocuğun gündelik yaşamdan farklı bir konumda ve rollerde olduğu, çocuğun isteyerek yer aldığı, çocuğun tüm gelişim alanlarının temeli olan en etkin öğrenme sürecidir (Gümüştas, 2010). Oyun sayesinde çocuğun dünyası anlaşılabilir. Oyun, üzerinde fikir yürütülerek farklı kuramlar türetilen kompleks bir olgudur (Kılıç ve Bayındır, 2021; Özyürek vd., 2018). Genellikle açık alanlarda oynanan; özünde çok fazla kural ve tasarım barındırmayan, samimi, yetişkin bireylerin çok fazla müdahalede bulunmadığı oyunlar geleneksel oyun olarak tanımlanır (Bardak vd., 2022).

Erken çocukluk dönemi, çocuğun benlik yapısının gelişmesi, şekil alması, temel bilgi ve yeteneklerin kazanılması bakımından oldukça mühim ve kritiktir (Arı, 2003). Çocukta var olan potansiyeli en üst düzeye çıkarabilmeyi, tüm gelişim alanlarını (bilişsel, dil, psikomotor, sosyal ve duygusal, öz bakım becerileri) pozitif yönde desteklemeyi, yaparak yaşayarak öğrenimler kazandırabilmeyi amaçlayan okul öncesi eğitimin önemi büyüktür. Bu dönemde verilen eğitim, çocuğun gelecek yaşamına yön vermektedir. (Bozan, 2014). Erken çocukluk döneminde oynanan oyunlar, çocuğa verilecek olan bilginin daha kalıcı ve eğlenceli olmasını sağlamaktadır. Çocuğun en kuvvetli öğrenme yolu oyundur (Şimşek, 2021). Çocuğun yaşamında önemli bir yere sahip olan oyun, içinde bulunulan kültürün gelecek nesillere aktarılmasında önemli bir görev üstlenmektedir (Bardak vd., 2022).

Geleneksel çocuk oyunları, var olan kültürü ve değerleri gelecek nesillere aktarma araçlarından biridir. Kültür gibi soyut olan kavramların somutlaştırılarak ve eğlenceli hale getirilerek çocuklara öğretilmesine yardımcı olmaktadır. Geleneksel oyunlar; çocuklara aktivitede bulunma, tecrübe kazanma ve duygularını geliştirme olanağı sağlar. Gün geçtikçe unutulmuş geleneksel oyunlar yalnızca kültürün unutulması anlamına gelmez bunun yanında bedensel, psikolojik, zihinsel ve toplumsal alanlardaki faydalarının da unutulması anlamına gelmektedir (Kaçar, 2020; Şimşek, 2021). Oyunlar, çocukların gelişim alanlarını (psikomotor, bilişsel, dil, sosyal-duygusal, özbakım becerileri) pozitif yönde etkilemekteyken geleneksel oyunlar ise çocukların gelenek ve göreneklerini öğrenmesi açısından önemli bir rol üstlenmektedirler (Gelişli ve Yazıcı, 2015).

Geleneksel oyunlar çoğunlukla fiziksel aktivitelerin ön planda olduğu, katılımcıların oyunun kurallarına, oynandığı yere, oyunun zamanına, katılımcı sayısına ve özellikle oyun içinde bulunan araçlara müdahale ederek, oyunu istedikleri gibi değiştirebildikleri oyunlardır (Böke vd., 2021). Geleneksel oyunlar kendilerine özgü kuralları olan, hitap ettiği neslin ve kültürün birtakım özelliklerini yansıtan oyunlardır (Koyuncu ve Bulut, 2022). Çocuğun

içinde bulunduğu kültürü benimsemesi yönünden geleneksel oyunlar önemli bir yer tutar (Bardak vd., 2022).

Kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan geleneksel oyunlar, değişen yaşam biçimleriyle birlikte unutulmuş olarak yok olmaktadır. Oyun ve kültür paralel gelişim gösteren iki kavram olmakla birlikte bunlardan birinin yok olması diğerinin de yok olacağını göstermektedir. (Şimşek, 2021). Çocukların oynadıkları oyunlar zamanla değişmekte ve günümüzde fiziksel oyunların yerini dijital oyunlar almaktadır (Yurdaöz ve İletir, 2023). Kentleşme oranlarının artması, gelişen teknoloji ve teknolojiyle çocuklara sunulan oyunlar; kültürel öğeleri ve adetleri barındıran oyunların geçmişte kalmasına neden olmuştur. Geleneksel oyunlar eğitim-öğretimle harmanlanarak gelecek kuşaklara yönelik korunmalıdır (Turan vd., 2020). Çocukların oyunları sevmelerinde ve gönüllü katılımlarında öğretmenler önemli bir yere sahiptir (Özyürek vd., 2018). Bu nedenle geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının oyun hakkındaki fikirleri, öğretmenlik yaşantılarındaki tutumları üzerinde etkili olacağı için oldukça önemlidir. Bu bağlamda okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşleri alınarak konu hakkında derinlemesine bilgi sağlanması amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Deseni

Okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, ele alınan çalışmanın veri ve deneyimlerle doğruluğunun ve hakikatinin belirlenmesine ve değerlendirilmesine yardımcı olan bir çalışma türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada nitel araştırma modellerinden biri olan durum çalışması deseninden yararlanılmıştır. Durum çalışması; gerçek yaşamda yer alan bir olayın ya da olgunun derinlemesine ve farklı açılardan anlaşılmasını sağlayan bir yaklaşımdır (Crowe vd., 2011).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde eğitimine devam eden, araştırmaya gönüllü katılan 20 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma geleneğine uygun amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme metoduna uygun olarak okul öncesi öğretmen adaylarından çalışma grubu seçilmiştir. Ölçüt örnekleme, araştırmacı tarafından belirlenen ölçütlere uygunluğuna göre bir grubu temsil eden bireylerin seçilmesiyle oluşturulur (Tutar ve Erdem, 2020; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada, öğretmen adaylarının Necmettin Erbakan Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden oluşması ve üniversite eğitimlerinde geleneksel çocuk oyunları dersini almış olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarına ilişkin demografik özellikler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarına İlişkin Demografik Bilgiler

Öğretmen Adayı		Sayı	
		n	%
Yaş	20-24	15	75
	25-30	5	25
Cinsiyet	Kadın	18	90
	Erkek	2	10
Sınıf	3. Sınıf	17	85
	4. Sınıf	3	15
Toplam		20	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunlukla 20-23 yaş grubunda (%75), kadın (%90) ve 3. sınıf (%85) öğrencisi olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, veri toplama aracı olarak nitel araştırmalar için uygun olan açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde; sorulardan bazıları standartlaştırılmış, bazıları açık uçlu hazırlanır ve ayrıntılı bilgiye ulaşılması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Görüşme soruları hazırlanmadan önce, araştırma konusu ile ilgili ulusal ve uluslararası alan yazın taraması yapılmış, formda yer alması düşünülen maddeler belirlenmiştir. Görüşme formunun amaç, anlam ve kapsam açısından değerlendirmesini yapmak ve geçerliğini sağlayabilmek için alanında uzman 3 öğretim üyesinden uzman görüşü alınarak 7 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunun oluşturulması aşamasında 3 öğretmen adayı ile pilot uygulama yapılarak, uygulama sonuçlarına göre soruların anlaşılabilirliği konusunda gerekli düzenlemeler yapıp forma son hali verilmiştir. Analizlerde pilot uygulamaya katılan bu 3 öğretmen adayından elde edilen veriler bulgulara dâhil edilmemiştir.

Verilerin Toplanması

Öncelikle öğretmen adaylarına araştırma ile ilgili bilgi verilmiştir. Öğretmen adayları araştırmaya kendi arzularıyla katılmışlardır. Tüm katılımcılara istedikleri zaman araştırmadan ayrılacakları söylenerek kimlik bilgilerinin hiçbir ortamda paylaşılmayacağı belirtilmiştir. Gönüllü 20 öğretmen adayının her biriyle farklı zaman ve yerlerde birbirlerinden ayrı olarak görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerin süresi 20-30 dakika ile sınırlandırılmıştır. Görüşmelerde gönüllü öğretmen adaylarının görüşme sorularına verdikleri cevaplar yazılı olarak kaydedilmiş ve görüşmenin sonunda cevapları kendilerine okunarak değiştirmek ya da çıkarmak istedikleri bölümler olup olmadığı sorulmuştur.

Verilerin Analizi

Nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan “betimsel analiz” yöntemi ile açık uçlu soruların analizi yapılmıştır. Betimsel analiz yöntemine göre; ulaşılan bulgular daha önceden kararlaştırılan kategorilere göre özetlenir ve değerlendirilir. Kişilerin fikirlerini aktarmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilir. Betimsel analizde gaye; ulaşılan verileri sistematik ve yorumlanmış bir şekilde ortaya koymaktır. Bu nedenle ulaşılan bulgular ilk olarak düzenli ve şeffaf bir şekilde betimlenir. Ardından yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, sebep-sonuç ilişkisi araştırılır ve neticeye ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Yapılan araştırmada ulaşılan bulgular incelenmiş ve bu inceleme neticesinde görüşme formundaki araştırma sorularından bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu çerçeveye göre incelenen ve kodlanan verilerin hangi kategoriler altında düzenleneceği belirlenmiştir. Verilerin analizinde frekans değerlerine yer verilmiştir. Sonrasında öğretmen adaylarının görüşleri doğrudan alıntılarla aktarılmıştır. Analiz esnasında görüşüne başvuru alan öğretmen adaylarına birer kod numarası (ÖA1, ÖA2, ÖA3...) verilmiştir. Araştırmanın diğer araştırmalarla sıranabilmesi için yapılan açıklamalar detaylı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

Etik

Araştırma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı'nın 09/06/2023 tarih 2023/261 sayılı kararı ile bilimsel araştırma etiği açısından uygun bulunmuştur.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, çalışma grubunda bulunan öğretmen adaylarının, geleneksel oyunlara yönelik görüşlerini saptamak için kullanılan görüşme formundan elde edilen görüşlerin analiz edilmesiyle ortaya çıkan verilere yer verilmiştir. Ulaşılan veriler, veri toplama aracında bulunan açık uçlu sorulara göre aşağıda verilmiştir.

Erken Çocukluk Döneminde Oynanan Geleneksel Oyunların Tanımı

Görüşmelerden elde edilen veriler analiz edildiğinde erken çocukluk döneminde oynanan geleneksel oyunların tanımlanmasında, "çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyen aktiviteler", "kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılma yolu" ve "çocuğun keyif alarak yaptığı etkinlikler" olarak üç kategori oluşturulmuştur.

Tablo 2. Erken Çocukluk Döneminde Oynanan Geleneksel Oyunların Tanımı

Geleneksel Oyun Tanımı	f
Çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyen aktiviteler	9
Kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılma yolu	8
Çocuğun keyif alarak yaptığı etkinlikler	3
Toplam	20

Tablo 2'de görüldüğü üzere öğretmen adaylarının 9'u çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyen aktiviteler, 8'i kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılma yolu, ve 3'ü de çocuğun keyif alarak yaptığı etkinlikler olarak geleneksel oyunu tanımlamışlardır. Katılımcıların çoğunluğu geleneksel oyunları çocukların gelişim alanlarını destekleme ve kültürel öğeleri gelecek nesillere aktarma olarak açıklamışlardır.

Çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklemesi açısından katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

"Geleneksel oyunlar, çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyen önemli bir faktördür" (ÖA3).

"Geleneksel oyunlar; çocuğun bütün gelişim alanlarını destekleyen sosyal ve mental anlamda çocukları geliştiren ve iyileştiren etkinliklerdir" (ÖA6).

Kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılması açısından katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

“Çocukken zevk alarak oynadığımız oyunların gelecek nesillere tanıtılmasıdır” (ÖA4).

“Çocuğun gelenek ve göreneklerini, geçmişini, geleceğini yansıtan oyunlardır” (ÖA9).

Çocukların keyif alarak yaptıkları etkinlikler açısından katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

“Geleneksel oyunlar, çocukların eğlenerek keyifli vakit geçirmelerini sağlayan araçlardır” (ÖA1).

“Geleneksel oyunlar, çocukları güldüren, onları eğlendiren aynı zamanda biriken enerjilerini dışarıya atmalarına yardımcı olan oyunlardır” (ÖA10).

Geleneksel Oyunların Öğretmen Adaylarına Çağrıştırdığı Kelimeler

Görüşmelerden elde edilen veriler analiz edildiğinde geleneksel oyunların öğretmen adaylarına çağrıştırdığı kelimeler ile “keyif almak”, “çocuk oyunları”, “akran ilişkisi”, “açık alanlar”, “kültür”, “gelişim alanları”, “hareket” ve “eğitim” olmak üzere sekiz kategori oluşturulmuştur.

Tablo 3. Geleneksel Oyunların Öğretmen Adaylarına Çağrıştırdığı Kelimeler

Oyunların Çağrıştırdığı Kelimeler	f
Keyif Almak	9
Çocuk Oyunları (Misket, Seksek vb.)	8
Akran İlişkisi	7
Açık Alanlar (Sokak, Mahalle vb.)	5
Kültür	5
Gelişim Alanları (Psikomotor, Dil Gelişimi vb.)	4
Hareket	4
Eğitim	2
Toplam	44

Tablo 3’te de görüldüğü gibi geleneksel oyunlar, öğretmen adaylarının 9’una keyif almak, 8’ine çocuk oyunları, 7’sine akran ilişkisi, 5’ine açık alanlar, 5’ine kültür, 4’üne gelişim alanları, 4’üne hareket ve 2’sine eğitim kelimelerini çağrıştırmıştır. Öğretmen adayları geleneksel oyunların çağrıştırdığı kelimelerde birden fazla cevap vermişlerdir ve analize verilen tüm cevaplar dahil edilmiştir.

Geleneksel Oyunların Desteklediği Gelişim Alanları

Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda geleneksel oyunların desteklediği gelişim alanları “psikomotor gelişim”, “bilişsel gelişim”, “sosyal-duygusal gelişim”, “dil gelişimi” ve “öz bakım becerileri” olarak beş kategori oluşturulmuştur.

Tablo 4. Geleneksel Oyunların Desteklediği Gelişim Alanları

Desteklenen Gelişim Alanları	f
Psikomotor Gelişim	20
Bilişsel Gelişim	19
Sosyal-Duygusal Gelişim	18
Dil Gelişimi	17
Öz-Bakım Becerileri	7
Toplam	81

Tablo 4’te görüldüğü üzere geleneksel oyunların desteklediği gelişim alanı olarak öğretmen adaylarının tümü psikomotor gelişimi, 19’u bilişsel gelişimi, 17’si dil gelişimini, 18’i sosyal-duygusal gelişimi ve 7’si de öz bakım becerilerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları geleneksel oyunların desteklediği gelişim alanlarına birden fazla cevap vermişlerdir ve analize verilen tüm cevaplar dâhil edilmiştir.

Geleneksel oyunların desteklediği gelişim alanları açısından katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

“Geleneksel oyunlar çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklemekle birlikte özellikle sosyal-duygusal gelişim alanını etkilemektedir. Oyun esnasında çocuk düşüncelerini ifade edebilmeyi, grup olabilmeyi ve başkalarının haklarına saygı göstermeyi öğrenmektedirler” (ÖA3).

“Geleneksel oyunlar, erken çocukluk döneminin en önemli gelişim alanlarından biri olan psikomotor gelişimi desteklemektedir” (ÖA7).

“Bu dönemde oynanan geleneksel oyunlar, tüm gelişim alanlarını desteklemektedir. Geleneksel oyunlar, bilişsel becerileri; yön bulma, ilişki kurma, hafıza, dikkat gibi alanlarda, dil gelişimini; iletişim kurma, kendini ifade etme gibi alanlarda, psikomotor becerilerini; dengede durma, zıplama ve atlama gibi alanlarda, sosyal-duygusal becerileri; grubun içine dahil olma, iletişimi başlatma ve sürdürme gibi alanlarda desteklemektedir” (ÖA5).

Geleneksel Oyunlar ve Bu Oyunların Desteklediği Gelişim Alanları

Görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda öğretmen adayları, çocukları gelişimsel olarak desteklediğini düşündükleri yirmi farklı geleneksel oyun söylemişlerdir ve bu oyunların desteklediğini belirttikleri gelişim alanları “bilişsel gelişim”, “psikomotor gelişim”, “dil gelişimi” ve “sosyal-duygusal gelişim” olarak dört kategori altında toplanmıştır.

Tablo 5. Geleneksel Oyunlar ve Bu Oyunların Desteklediği Gelişim Alanları

Geleneksel Oyunlar ve Desteklediği Gelişim Alanları		f
Bilişsel Gelişim	Yüzük Kimde	3
	Yağ Satarım	1
	Köşe Kapmaca	1
	Kim Yok	1
	Kurt Baba	1
	Deve Cüce	1
Psikomotor Gelişim	Çelik Çomak	2
	Mendil Kapmaca	1
	Deve Cüce	3
	Yakartop	6
	Seksek	3
	Yağ Satarım	3
	İp Atlama	1
	Kurt Baba	1
	Eski Minder	1
	Eblem Süblem	2
	Körebe	2
	Kutu Kutu Pense	1
	Saklambaç	3
	Köşe Kapmaca	2
İstop	1	
Dil Gelişimi	Eblem Süblem	2
	Eski Minder	1
	Yağ Satarım	1
	Kulaktan Kulağa	1
	Yattı Kabak Kalktı Kabak	1
	Teyzem Çarşıya Gitti	1
Sosyal-Duygusal Gelişim	Eski Minder	1
	Yağ Satarım	1
	Kulaktan Kulağa	1
	Deve Cüce	1
	Kim Yok	1
Toplam		52

Tablo 5'te görüldüğü üzere öğretmen adaylarının en çok tercih ettiği geleneksel oyun, "yakartop" oyunudur ve öğretmen adaylarının görüşlerine göre bu oyun psikomotor gelişimi desteklemektedir. Daha sonra öğretmen adayları üç tekrar sayısı ile bilişsel gelişimi destekleyen "yüzük kimde" oyununu ve psikomotor gelişimi destekleyen "deve cüce", "seksek", "yağ satarım" ve "saklambaç" oyunlarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları iki tekrar sayısı ile psikomotor gelişimi destekleyen "çelik çomak", "eblem süblem", "körebe" ve "köşe kapmaca" oyunlarını ve dil gelişimini destekleyen "eblem süblem" oyununu tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları bir tekrar sayısı ile bilişsel gelişimi destekleyen "yağ satarım", "köşe kapmaca", "kim yok", "kurt baba" ve "deve cüce" oyunlarını; psikomotor gelişimi destekleyen "mendil kapmaca", "ip atlama", "kurt baba", "eski minder", "kutu kutu pense" ve "istop" oyunlarını; dil gelişimini

destekleyen “eski minder”, “yağ satarım”, “kulaktan kulağa”, “yattı kabak kalktı kabak” ve “teyzem çarşıya gitti” oyunlarını ve sosyal-duygusal gelişimi destekleyen “eski minder”, “yağ satarım”, “kulaktan kulağa”, “deve cüce” ve “kim yok” oyunlarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları en fazla psikomotor gelişimi destekleyen geleneksel oyunları, en az sosyal-duygusal gelişimi destekleyen oyunları tercih etmişlerdir. Öğretmen adayları, geleneksel oyunlardan “yağ satarım” oyununun bilişsel, psikomotor, dil ve sosyal-duygusal gelişimi desteklediğini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları geleneksel oyunların desteklediği gelişim alanlarına birden fazla cevap vermişlerdir ve analize verilen tüm cevaplar dahil edilmiştir.

“Birçok geleneksel oyunlarımız var. Ben yağ satarım bal satarımı örnek vermek istiyorum. Çocuğun biri ebe olup diğer çocukların da heyecanla mendili kime bırakacaklarını izlemeleri ve mendil bırakılan çocuğun koşması bunların hepsi çocuğun bilişsel, sosyal-duygusal ve motor becerilerine hitap eder” (ÖA14).

“Kurt baba, bilişsel ve motor gelişimi; yağ satarım bal satarım oyunu ise çocuğun dil gelişimini desteklemektedir” (ÖA19).

Geleneksel Çocuk Oyunları Dersinin Geleneksel Oyunlara Bakış Açısına Etkisi

Görüşmelerden elde edilen veriler analiz edildiğinde öğretmen adaylarının tamamı, üniversite eğitimlerinde almış oldukları geleneksel çocuk oyunları dersinin geleneksel oyunlara bakış açılarında etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 6. Geleneksel Çocuk Oyunları Dersinin Geleneksel Oyunlara Bakış Açısına Etkisi

Dersin Geleneksel Oyunlara Bakış Açısına Etkisi	f
Etkili	20
Etkili değil	0
Toplam	20

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğretmen adaylarının tamamı üniversite eğitimlerinde aldıkları geleneksel çocuk oyunları dersinin geleneksel oyunlara bakış açılarında olumlu bir etki yarattığını ifade etmişlerdir.

“Geleneksel oyunlara karşı herhangi bir ön yargım zaten yoktu fakat geleneksel çocuk oyunları dersiyile birlikte oyunların içerisinde tekrardan yer alarak hem gelişim alanlarını nasıl desteklediğini hem de nasıl keyif verdiğini bizzat tekrardan deneyimlemiş oldum” (ÖA14).

“Geleneksel çocuk oyunları dersinde, geleneksel oyunların aslında sadece bir oyun olmadığını çocuklar için ne kadar önemli olduğunu da öğrendim” (ÖA17).

Geleneksel Oyunlarla Çocuklara Kazandırılması Amaçlanan Hedefler

Araştırmada elde edilen veriler incelendiğinde geleneksel oyunlarla çocuklara kazandırılması amaçlanan hedefler; “gelişim alanlarının desteklenmesi”, “akran etkileşiminin artırılması”, “kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılması”, “duygusal olarak deneyim kazanmaları”, “kişiliklerinin farkına varabilmeleri” ve “keyif almalarını sağlamak” olmak üzere altı kategori olarak belirlenmiştir.

Tablo 7. Geleneksel Oyunlarla Çocuklara Kazandırılması Amaçlanan Hedefler

Kazandırılması Amaçlanan Hedefler	f
Gelişim alanlarının desteklenmesi	17
Akran etkileşiminin artırılması	9
Kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılması	6
Duygusal olarak deneyim kazanmaları	6
Kişiliklerinin farkına varabilmeleri	3
Keyif almalarını sağlamak	2
Toplam	43

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının 17’si gelişim alanlarının desteklenmesini, 9’u akran etkileşiminin artırılmasını, 6’sı kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılmasını, 6’sı duygusal olarak deneyim kazanmalarını, 3’ü kişiliklerinin farkına varabilmelerini ve 2’si de keyif almalarını sağlamayı geleneksel oyunlarla kazandırılması amaçlanan hedefler olarak ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları geleneksel oyunlarla çocuklara kazandırılması amaçlanan hedeflere birden fazla cevap vermişlerdir ve analize verilen tüm cevaplar dahil edilmiştir.

“Geleneksel oyunlarla çocukların grup içinde sorumluluk alabilmesi, iletişim kurabilmesi, problem çözebilmesi ve motor devinimlerde bulunabilmesi amaçlanmaktadır. Çünkü çocuğun yaşamını sürdürebilmesi için gelişim alanlarının desteklenmesi gerekir” (ÖA2).

“Çocukların oyun esnasında yaşayacakları kazanma-kaybetme duygusu ve mücadele etme arzuları onların gerçek hayatta karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmalarına yardımcı olacaktır. Bu yüzden geleneksel oyunlarla çocuklara deneyim kazandırmayı amaçlıyoruz” (ÖA7).

“Çocuklara kazandırmayı amaçladığımız hedeflerin öncelikli olarak değerlerimizden ve kültürümüzden geçmesi gerektiğini düşünüyorum” (ÖA9).

“Çocukların teknolojik aletlerle değil de arkadaşlarıyla daha çok zaman geçirmesi ve bir gruba ait olma duygusunu yaşaması amaçlanmalıdır” (ÖA4).

“Çocuğun sosyalleşmesini, kendini keşfetmesini, yeteneklerinin, eğilimlerinin farkına varmasını sağlayan geleneksel oyunların oynatılması amaçlanmaktadır” (ÖA5).

Geleneksel Oyunların Etkin Kullanılabilmesi İçin Yapılması Gerekenler

Görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde geleneksel oyunların etkin kullanılabilmesi için yapılması gerekenler; “açık alanların etkin kullanılması”, “aile katılımının artırılması”, “oyunların daha eğlenceli hale getirilmesi”, “teknolojik aletlerle bütünleştirilmesi”, “öğretmenlerin bilgi düzeylerinin artırılması” ve “programda daha fazla yer verilmesi” şeklinde altı kategoriye ayrılmıştır.

Tablo 8. Geleneksel Oyunların Etkin Kullanılabilmesi İçin Yapılması Gerekenler

Etkin Kullanım İçin Yapılması Gerekenler	f
Açık alanların aktif kullanılması	11
Aile katılımının artırılması	5
Oyunların daha eğlenceli hale getirilmesi	3
Teknolojik aletlerle bütünleştirilmesi	2
Öğretmenlerin bilgi düzeylerinin artırılması	2
Programda daha fazla yer verilmesi	2
Toplam	25

Tablo 8’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarından 11’i açık alanların aktif kullanılmasını, 5’i aile katılımının artırılmasını, 3’ü oyunların eğlenceli hale getirilmesini, 2’si teknolojik aletlerle bütünleştirilmesini, 2’si öğretmenlerin bilgi düzeylerinin artırılmasını ve 2’si de programda daha fazla yer verilmesini önererek geleneksel oyunların etkin kullanılabilmesi için yapılması gerekenleri ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları geleneksel oyunların etkin kullanılabilmesi için yapılması gerekenlere birden fazla cevap vermişlerdir ve analize verilen tüm cevaplar dahil edilmiştir.

“Çocukların daha çok açık alanlarda vakit geçirebilmeleri ve sadece okulda değil evde de desteklenmeleri sağlanmalıdır” (ÖA11).

“Çocukların oyunları daha iyi benimsemeleri ve gelecek nesillere taşıyabilmeleri için ailelerin de bu sürece dâhil edilmesi sağlanabilir” (ÖA16).

“Her okula oyun alanı ve bahçe olanağı sağlanmalı ayrıca öğretmenler oyun oynatımı konusunda bilinçlendirilmelidir” (ÖA7).

Tartışma

Bu bölümde, okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bu araştırmada ulaşılan bulgular alan yazın ışığında tartışılmaktadır.

Araştırmanın ilk bulgusu olarak öğretmen adaylarının geleneksel oyunların tanımı ile ilgili bilgi sahibi oldukları saptanmıştır. Bu bilgi düzeyinin öğretmen adaylarının üniversitede aldıkları geleneksel çocuk oyunları dersiyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Sümbüllü ve Altınışık’a (2016) göre geleneksel oyunlar; kültürel yapının sürekliliğini sağlayan, insanları eğlendirirken kültürel öğeleri de gelecek nesillere aktaran, çocuğun gelişimini ve eğitimini tamamlayan etkinliklerdir. Bu nedenle geleneksel oyunlar, bir toplumun kültürel unsurları arasında yer almaktadır (Öztürk ve Say, 2023). Çok eski zamanlardan beri nesiller boyunca aktarılan geleneksel oyunlar, sosyalleşme ve etkileşimde kuralların öğrenilmesine de yardımcı olurlar (Ramayenda, 2020). Öğretmen adaylarının bir kısmı geleneksel oyunları; çocuğun tüm gelişim alanlarının desteklenmesi, diğer kısmı kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılması, bir diğer kısmı ise çocuğun keyif alarak yaptığı etkinlikler olarak tanımlamıştır. Öğretmen adaylarının geleneksel oyun tanımlamalarının alan yazınla uyumlu olduğu söylenebilir.

Araştırmanın ikinci bulgusu olarak geleneksel oyunların öğretmen adaylarına çağrıştırdığı kelimeler “keyif almak”, “çocuk oyunları”, “akran ilişkisi”, “açık alanlar”, “kültür”, “gelişim

alanları", "hareket" ve "eğitim" olarak belirlenmiştir. Geleneksel oyunların öğretmen adaylarına çağrıştırdığı kelimelerin genel olarak öğretmen adaylarının geleneksel oyunları tanımlarken kullandıkları ifadeleri içerdiği söylenebilir. Araştırmalar, bilgiyi ve kültürü aktarmanın en uygun yolu olan geleneksel oyunlar sayesinde dışarıda oyun oynarken çocukların çok keyif aldıkları, hareket edip enerjilerini kolaylıkla atabildikleri, kendilerini çok rahat bir şekilde ifade edebildikleri, iş birliği ve yardımlaşma gibi becerileri başta olmak üzere tüm gelişim alanlarındaki becerilerini geliştirdikleri görülmüştür (Hedges vd., 2011; Yang ve Li, 2020; Yatmaz, 2021).

Araştırmanın üçüncü bulguna göre öğretmen adaylarının görüşlerine göre geleneksel oyunların desteklediği gelişim alanları sırasıyla "psikomotor gelişim", "bilişsel gelişim", "sosyal-duygusal gelişim", "dil gelişimi" ve "öz bakım becerileri" olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının tümü geleneksel oyunların psikomotor gelişimi desteklediğini belirtmişlerdir. Çocuğun çok yönlü gelişimi için oyun en temel gereksinimdir (Bozan, 2014). Geleneksel oyunları temel alan öğretim modeli, anaokulu öğrencilerinin temel motor becerilerinin gelişimini desteklemeye yardımcı olur (Suherman vd., 2019). Alan yazında yapılan çalışmalar da geleneksel oyunların çocukların bilişsel gelişimlerine (Kurniati, 2006; Traijkovik vd., 2018) ve sosyal-duygusal gelişimlerine (Handayani, 2017; Lestari ve Prima, 2017; Lusiana, 2012; Perdani, 2014; Ramayenda, 2020) katkı sağladığını ortaya koyar niteliktedir. Araştırmalar, geleneksel çocuk oyunlarının elektronik cihazların faydalarının yerini etkili bir şekilde alabileceğini ve kaynakların kısıtlı olduğu kırsal ortamlardaki çocukların bütünsel gelişimini geliştirebileceğini açıkça ortaya koymaktadır (Madondo ve Tsikira, 2021).

Araştırmada ulaşılan dördüncü bulgu da çocukları gelişimsel olarak destekleyen geleneksel oyunlar ve desteklediği gelişim alanlarıdır. Öğretmen adaylarının görüşleri neticesinde yüzük kimde, yağ satarım, köşe kapmaca, kim yok, kurt baba, deve cüce oyununun bilişsel gelişimi; çelik çomak, mendil kapmaca, deve cüce, yakartop, seksek, yağ satarım, ip atlama, kurt baba, eski minder, eblem süble, körebe, kutu kutu pense, saklambaç, köşe kapmaca, istop oyununun psikomotor gelişimi; eblem süble, eski minder, yağ satarım, kulaktan kulağa, yattı kabak kalktı kabak, teyzem çarşıya gitti oyununun dil gelişimini ve eski minder, yağ satarım, kulaktan kulağa, deve cüce ve kim yok oyununun sosyal-duygusal gelişimi desteklediği belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının en çok tercih ettiği geleneksel oyun, "yakartop" oyunudur ve öğretmen adaylarının görüşlerine göre bu oyun psikomotor gelişimi desteklemektedir. Öğretmen adayları en fazla psikomotor gelişimi destekleyen geleneksel oyunları, en az sosyal-duygusal gelişimi destekleyen oyunları tercih etmişlerdir. Öğretmen adayları, geleneksel oyunlardan "yağ satarım" oyununun bilişsel, psikomotor, dil ve sosyal-duygusal gelişimi desteklediğini belirtmişlerdir. Öğretmenler sınıf içerisinde geleneksel çocuk oyunlarını kullanma fırsatları yarattıklarında öğrencilerin farklı becerilerinin geliştiği ortaya konmuştur (Smith, 2017). Çocuklar, oyun esnasında diğer kişilerin haklarına saygı duymak, kendisinin ve onların haklarını korumak ve işbirliği gibi toplumsal kuralları benimserler (Budak, 2016; Celayir, 2015; Erol vd., 2022; Gelişli ve Yazıcı, 2015; Özden Gürbüz, 2016). Geleneksel oyunlar esnasında yapılan aktiviteler çocuğun özellikle motor gelişimine katkıda bulunur. Araştırmalar, geleneksel oyunların çocukların tüm gelişim alanları (bilişsel, psikomotor, dil, sosyal-duygusal) üzerinde geliştirici ve destekleyici bir özelliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma bulguları da alan yazın

bulgularıyla tutarlılık göstermektedir (Budak, 2016; Celayir, 2015; Erol vd., 2022; Gelişli ve Yazıcı, 2015; Özden Gürbüz, 2016; Vlachopoulos ve Makri, 2017).

Araştırmada ulaşılan beşinci bulgu ise öğretmen adaylarının üniversite eğitimlerinde almış oldukları geleneksel oyun dersinin geleneksel oyunlara bakış açılarında değişikliğe neden olmasıdır. Öğretmen adaylarının tamamı geleneksel oyun dersinin bakış açılarına olumlu yönde etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Geleneksel çocuk oyunları, çocuklar için değerli bir bilgi kaynağı ve kültürü bir nesilden diğerine aktarmanın bir yoludur (Hedges vd., 2011; Yang ve Li, 2020). Ancak araştırmalar, geleneksel çocuk oyunlarının çok hızlı bir şekilde unutulduğunu ortaya koymaktadır (Cengiz, 1997). Birçok yönden çocuklara fayda sağlayan geleneksel oyunlara eğitim sisteminin içerisinde yer verilmesi de büyük önem taşımaktadır. Turan vd. (2020), yapmış oldukları araştırmada geleneksel oyunların eğitimin her kademesinde kullanılması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Bu nedenle öğretmen adaylarının üniversite eğitimlerinde çocukların gelişimlerini destekleyen, bilgi ve kültür aktarımını sağlayan geleneksel oyunlara yönelik dersler almalarının öğretmenlik yaşantılarında öğrencileri için yaparak yaşayarak öğrenmeye yönelik zengin içerikli ortamlar oluşturmalarının bir ön koşulu olduğu söylenebilir.

Araştırmanın altıncı bulgusuna göre geleneksel oyunlarla çocuklara kazandırılması amaçlanan hedefler; “gelişim alanlarının desteklenmesi”, “akran etkileşiminin artırılması”, “kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılması”, “duygusal olarak deneyim kazanmaları”, “kişiliklerinin farkına varabilmeleri” ve “keyif almalarını sağlamak” olarak belirlenmiş olup öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu gelişim alanlarının desteklenmesi cevabını vermişlerdir. Bütünsel çocuk gelişimini desteklemek için geleneksel çocuk oyunları zengin bir öğretim aracı olarak kullanılabilir (Madondo ve Tsikira, 2021). Turan vd. (2020), araştırmalarında geleneksel çocuk oyunlarının, çocuğun farklı gelişim alanlarını desteklediğini ve çocukların kuralları daha kolay benimsemesiyle sosyal becerilerine katkı sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. Çocukların geleneksel çocuk oyunlarını akranlarıyla oynamalarına fırsatlar yaratılarak çocuklar arasında ortak sorumluluk duygusu geliştirilebilir (Madondo ve Tsikira, 2021). Ayrıca Madondo ve Tsikira (2021) çalışmalarında, geleneksel çocuk oyunlarının sosyo-kültürel bağlamı dikkate aldığını ve kültürel açıdan çocuklara katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Geleneksel çocuk oyunları; çocukların zaman yönetimi, bilgi ve beceri edinme, kavrama, motivasyon, hafıza, sosyal işbirliği ve katılım, kurallara uyma, analitik düşünme becerilerini geliştirir ve çocukları problem çözmeye hazırlar (Madondo ve Tsikira, 2021; Mawere, 2012; Vlachopoulos ve Makri, 2017).

Araştırmada ulaşılan son bulgu olarak geleneksel oyunların etkin kullanılabilmesi için yapılması gerekenler “açık alanların aktif kullanılması”, “aile katılımının artırılması”, “teknolojik aletlerle bütünleştirilmesi”, “oyunların daha eğlenceli hale getirilmesi”, “öğretmenlerin bilgi düzeylerinin artırılması” ve “programda daha fazla yer verilmesi” olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının çoğunluğu geleneksel oyunların etkin kullanılabilmesi için açık alanların aktif kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bağcı (2022) tarafından yapılan araştırmaya göre hareketli oyunların, çocukların tüm gelişim alanlarını desteklediği ortaya konmuştur. Geleneksel oyunlar, çocukların beden sağlığını güçlendirir, çocukların çevreye bakış açılarını geliştirir, akran ilişkilerine katkı sağlar, saygıyı öğretir, yardımlaşma ve birlik olma gibi değerleri aşılar. Çocukların sınıfta geleneksel oyunlar gibi kültürel miras kaynakları aracılığıyla geliştirdikleri beceriler, günlük yaşamda ve gelecekte faydalı ve sürdürülebilirdir (Madondo ve Tsikira, 2021).

Sonuç ve Öneriler

Geleneksel oyunlar, sosyal iletişimin ve kültürel öğrenmenin bir okuludur. Bu oyunlar minyatür bir toplum ortamı yaratarak öğretmenlere bir bütün olarak çocukları tanımak, gözlemlemek ve müdahale etmek için ideal bir fırsat sağlar; bu şekilde öğrenciler eğitim sürecinin odağı haline gelirler (Parlebas, 2010). Araştırma sonucunda, okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlar ile ilgili bilgi sahibi oldukları, geleneksel oyunlara yönelik görüşlerinin olumlu olduğu, geleneksel oyunlar konusunda kendilerini yeterli buldukları, ilgili ve istekli oldukları ve bu durum üzerinde üniversite eğitimlerinde almış oldukları geleneksel çocuk oyunları dersinin etkili olduğu söylenebilir. Okul öncesi öğretmen adaylarının geleneksel oyunlara yönelik görüşlerinin detaylı bir şekilde incelenmesi açısından araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının en çok tercih ettiği geleneksel oyun, “yakartop” oyunudur ve bu oyunun psikomotor gelişimi desteklediğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları en fazla psikomotor gelişimi destekleyen geleneksel oyunları, en az sosyal-duygusal gelişimi destekleyen oyunları tercih etmişlerdir. Öğretmen adayları pek çok geleneksel oyunun çocukların bilişsel, psikomotor, dil ve sosyal-duygusal gelişim alanlarını desteklediğini, ayrıca “yağ satarım” oyununun ise çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklediğini belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmen adayları geleneksel oyunların çocuğu tüm gelişim alanlarında desteklediğini düşünmekle beraber en çok psikomotor gelişimi desteklediğini de vurgulamışlardır. Öğretmen adaylarına göre, geleneksel oyunlarla çocuklara kazandırılması amaçlanan hedeflerin başında gelişim alanlarının desteklenmesi gelmektedir. Bu gerekçeyle geleneksel oyunların daha etkili kullanabilmesi için açık alanların aktif kullanılması gerekmektedir.

Araştırmanın bulguları bağlamında şu önerilere yer verilebilir:

- Bu araştırmanın çalışma grubunu Necmettin Erbakan Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi öğrencisi olan ve geleneksel çocuk oyunları dersini almış öğretmen adayları oluşturduğu için sınırlı bir grubun geleneksel oyunlara yönelik görüşleri değerlendirilmiştir. Bu nedenle değişik niteliklere sahip çalışma gruplarıyla benzer çalışmalar yapılabilir.
- Üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarının zorunlu ya da seçmeli olarak geleneksel oyunlara yönelik dersler almaları ve bu derslerin uygulama ağırlıklı olması önerilebilir.
- Geleneksel oyunlara eğitim ortamlarında sadece oyun etkinliklerinde değil diğer etkinlik türlerinde de öğrenmelerin zenginleşmesi ve özellikle kültür aktarımı amacıyla daha fazla yer verilebilir.
- Öğretmenler, geleneksel oyunların sınıf içi öğrenmelerde farklı gelişim alanlarını destekleyecek şekilde kullanılmasını sağlayabilirler.
- Geleneksel oyunların daha yaygın kullanımı için öğretmenlerin farkındalıklarının artırılması amacıyla hizmetiçi eğitimler düzenlenebilir.
- Geleneksel oyunların çocuklarının eğlenceli vakit geçirmesinde, gelenek ve göreneklerin gelecek nesillere aktarılmasında ve çocuğun gelişimindeki önemi konusunda aileler bilinçlendirilerek ev ortamlarında bu oyunlara daha fazla yer verilmesi sağlanabilir.
- Çocukların oyun oynayabilecekleri açık alanların artırılmasında yerel yönetimler destek sağlayabilir.

- Kitle iletişim araçları vasıtasıyla geleneksel oyunların çocuk gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini anlatan kamu spotları hazırlanabilir.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar çalışmanın tüm aşamalarında yer almış ve eşit katkıda bulunmuşlardır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Çalışma herhangi bir destek almamıştır.

Çatışma Beyanı

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasıyla ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

KAYNAKÇA

- Arı, M. (2003). *Türkiye’de erken çocukluk eğitimi ve kalitenin önemi*. Morpa Yayınları.
- Aytaş, G. ve Uysal, B. (2017). Oyun kavramı ve sınıflandırılmasına yönelik bir değerlendirme. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 675-690.
- Bağcı, S. ve Kaya, İ. (2022). Okul öncesi dönemde çocukların fiziksel aktivitelerinin artırılmasında geleneksel oyunların rolü. *Journal of Sustainable Educational Studies*, 3(2), 141-149.
- Bardak, M., Topaç, N. ve Çelik, S. (2022). Geleneksel çocuk oyunları ve erken çocuklukta eğitici oyun üzerine bir bibliyografya denemesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(17), 44-77.
- Başal, H. (2010). *Geçmişten günümüze Türkiye’de geleneksel çocuk oyunları* (1. Baskı). Morpa Kültür Yayınları.
- Bozan, N. (2014). *Okul öncesi eğitimde oyunun öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Böke, H., Doğan, A. ve Tüfekçi, Ş. (2021). Geleneksel oyun kültüründe yer alan topaç oyunu ve çeşitleri. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1-12.
- Budak, M. (2016). *Geleneksel çocuk oyunlarının oryantasyon ve ritim yeteneği üzerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi.
- Celayir, İ. (2015). *İlkokul programı oyun ve fiziki etkinlikler dersinin işlevselliğinin ve geleneksel çocuk oyunlarının uygulanabilirliğine göre incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi.
- Cengiz, S. A. (1997). Karadeniz Ereğli örneğinde çocuk oyunlarının halk bilim açısından değerlendirilmesi. *Çocuk Kültürü, I. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri*. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- Crowe, S., Cresswell, K., Robertson, A., Huby, G., Avery, A., ve Sheikh, A. (2011). The case study approach. *BMC Medical Research Methodology*, 11(100), 1-10.

- Erbil Kaya, Ö. M., Yalçın, V., Kimzan, İ, ve Avar, G. (2017). Okul öncesi öğretmeni adaylarının oyun temelli öğrenmeye bakış açıları ve uygulamaya yansımaları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 800-834.
- Erol, M., Akbakla, M. U. ve Karabıçak, N. (2022). Sınıf öğretmeni adaylarına göre geleneksel çocuk oyunları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 20(44), 491-517. <https://doi.org/10.34234/ded.1166387>
- Gelişli, Y. ve Yazıcı, E. (2015). A study into traditional child games played in konya region in terms of development fields of children. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 1859-1865.
- Gümüştas, N. (2010). *Geleneksel çocuk oyunlarından çağdaş eğitimde yararlanılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi.
- Handayani, P. (2017). Upaya peningkatkan keterampilan sosial siswa melalui permainan tradisional congklak pada mata pelajaran IPS. *Premiere Educandum Jurnal Pendidikan Dasar dan Pembelajaran*, 7(1), 39-46. <http://e-journal.unipma.ac.id/index.php/PE/article/view/1245/1130>
- Hedges, H., Cullen, J. ve Jordan, B. (2011). Early years curriculum: Funds of knowledge as a conceptual framework for children's interests. *Journal of Curriculum Studies*, 43(2), 185-205. <https://doi.org/10.1080/00220272.2010.511275>
- Kaçar, D. (2020). *Geleneksel çocuk oyunlarının internet bağımlılığı, sosyal beceri ve stres düzeyine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi.
- Kılıç, Z. ve Bayındır, D. (2021). Geçmişte dış mekânlarda oynanan anadolu çocuk oyunları. *International Primary Education Reseach Journal*, 5(2), 140-151.
- Koyuncu, F. ve Bulut, G. G. (2022). Geleneksel çocuk oyunlarının kültürlerarası etkileşimi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 499-519.
- Kurniati, E. (2006). *Program bimbingan untuk mengembangkan keterampilan sosial anak melalui permainan tradisional* (Unpublished Thesis). Universitas Pendidikan Indonesia.
- Lestari, P. I. ve Prima, E. (2017). The implementation of traditional games to improve the social emotional early childhood. *Journal of Educational Science and Technology*, 3(3), 178-184. <https://doi.org/10.26858/est.v3i3.4212>
- Lusiana, E. (2012). Membangun pemahaman karakter kejujuran melalui permainan tradisional pada anak usia dini di kota pati. *Journal of Early Childhood Education Papers UNNES*, 1(1), 1-6. <https://doi.org/10.15294/belia.v1i1.1601>
- Madondo, F. ve Tsikira, J. (2021). Traditional children's games: Their relevance on skills development among rural Zimbabwean children age 3-8 years, *Journal of Research in Childhood Education*, 36(3), 406-420.
- Mawere, M. (2012). *The struggle of African indigenous knowledge systems in an age of globalisation: A case of children's games in Southern & Eastern Zimbabwe*. Langaa Article Publishing Common Initiative Group
- Özden Gürbüz, D. (2016). Geleneksel çocuk oyunları ve eğitimsel işlevleri: Emirdağ örneği. *Turkish Studies*, 11(14), 529-564. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9931>

- Öztürk, İ. Y., & Say, S. (2023). Geleneksel çocuk oyunları açısından ortaokul Türkçe ders kitaplarının incelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 999-1016. <https://doi.org/10.38151/akef.2023.96>
- Özyürek, A., Yuvacı, M., Sulamacı, F. ve Karabudak, M. F. (2018). *Geçmişten günümüze varlığını sürdüren çocuk oyunlarının çocukların gelişimi ve değer kazanımına katkıları*. I. Uluslararası İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Kongresi, Antalya, Türkiye.
- Parlebas, P. (2010). Articulations of motor praxiology with the critical-emancipatory approach. *Movimiento Porto Alegre*, 16(1), 131-148.
- Perdani, P. (2014). Peningkatan keterampilan sosial anak melalui permainan tradisional. *Jurnal Pendidikan Usia Dini*, 8(1), 129-136. <http://pps.unj.ac.id/journal/jpud/article/view/64>
- Ramayenda, N. (2020). Social emotional development of early childhood through traditional games in PAUD Terpadu Hauriyah Halum City of Padang. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research, Proceedings of the International Conference of Early Childhood Education (ICECE 2019)*, 449, 13-16.
- Sapsağlam, Ö. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının değişen oyun tercihleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 1122-1135.
- Smith, S. (2017). *Traditional African children's games*. Leaf Group Ltd. <https://ourpastimes.com/european-games-for-kids-13583180.html>
- Suherman, W., Dapan, D., Guntur, G. ve Muktiani, N. R. (2019). Development of a traditional children game based instructional model to optimize kindergarteners' fundamental motor skill. *Jurnal Cakrawala Pendidikan*, 38(2), 356-365. <https://doi.org/10.21831/cp.v38i2.2528914>
- Sümbüllü, Y. Z. ve Altınışık, M. E. (2016). Geleneksel çocuk oyunlarının değerler eğitimi açısından önemi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 73-85.
- Şimşek, A. (2021). *Geleneksel çocuk oyunlarının kültürel mirasa katkısı ve eğitsel yönünün öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi-Mersin ili örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi.
- Trajkovik, V., Malinovski, T., Vasileva-Stojanovska, T. ve Vasileva, M. (2018). Traditional games in elementary school: Relationships of student's personality traits, motivation and experience with learning outcomes. *PLoS One*, 13(8), e0202172. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0202172>
- Turan, B. N., Gözler, A., Turan, M. B., İncetürkmen, M. ve Meydani, A. (2020). Geleneksel çocuk oyunlarına yönelik öğretmen görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 231-241.
- Tutar, H. ve Erdem, A. T. (2020). *Örnekleriyle bilimsel araştırma yöntemleri ve spss uygulamaları*. Seçkin Yayıncılık.
- Uskan Burgaz, S. ve Bozkuş, T. (2019). Eğitimde oyunun yeri. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 123-131.

- Vlachopoulos, D. ve Makri, A. (2017). The effect of games and simulations on higher education: A systematic literature review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 14(22), 1-33.
- Yang, W. ve Li, H. (2020). The role of culture in early childhood curriculum development: A case study of curriculum innovations in Hong Kong kindergartens. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 1(20), 1-20. <https://doi.org/10.1177/1463949119900359>
- Yatmaz, A. K., Gökçe, N., Çok, Y., Erdoğan, B. M. ve Avaroğlu, N. (2021). Geleneksel oyunların 3-6 yaş çocukların sosyal-duygusal gelişimleri üzerindeki etkisi. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 28-39.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yurdaöz, E. & İletir, H. (2023). Use of digital games in education: A systematic compilation study. *Journal of Necmettin Erbakan University Ereğli Faculty of Education*, 5(2). 286-316. <https://doi.org/10.51119/ereegf.2023.58>